

SIOS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

- Några ord från ordföranden
- Sammanfattning av verksamhetsberättelsen
- Verksamhetsberättelse – detaljerad redovisning

Några ord från ordföranden,

Det är även i år som jag har haft förmånen att vara SIOS ordförande och uppleva glädjen att dela mitt engagemang med så många aktiva i alla SIOS led. SIOS anses idag vara en viktig organisation/aktör som företräder många olika gruppers gemensamma intresse. Detta har uppnåtts genom långvarig samverkan och ett principiellt förhållningssätt till de grundläggande värderingarna fastställda i vår Handlingsplattform.

Sammantaget har våra ansträngningar, präglade av erfarenhet, strukturerat tänkande, kontinuitet och kompetens resulterat i stor uppskattning och erkännande av SIOS som en betydelsefull aktör både inom den ideella sektorn och i samhället i stort. Engagemang från förtroendevalda och medarbetare samt fokus på utveckling av extern verksamhet såsom dialog, möten, uppvaktningar, medverkan i utredningar och yttranden har varit bidragande faktorer.

Riksdagen har under året lagt fram en ny politik för det civila samhället som å ena sidan ger oss möjlighet att långsiktigt utveckla verksamhet men å andra sidan innebär bekymmer eftersom vår svaga infrastruktur gör att vi inte alltid kan hänga med i de förändringar som sker och på så sätt motsvara både förväntningar från medlemmar och samhället i stort. Därför var vår medverkan och möjlighet att framföra synpunkter i de olika processerna när det gäller överenskommelser (på det sociala området, integrationsområdet, och snart kulturområdet) mellan Regeringen och den ideella sektorn strategiskt viktig för framtiden. Lika viktigt är vårt medlemskap i *CIVOS*, *Ideell kulturallians*, *Sveriges konsumenter*, *Folk och Försvar* och andra samverkansbildningar.

Den dubbla utmaningen har vi försökt möta dels genom att framföra krav om en kraftig ökning av stöd till förbunden och SIOS genom dialog med Ungdomsstyrelsen och initiativ till kartläggning av våra villkor i jämförelse med andra bidragssystem/organisationer i syfte att uppnå lika behandling, dels att utifrån diskussioner och samråd med förbunden och förtroendevalda få igång genomförande av de förslag som skulle stärka vår infrastruktur och självfinansiering. Det är en stor utmaning att inom ramen för satsningen ha målsättningen att inom de närmaste två åren ha gemensamt medlemsregister/databas som verktyg för information och kommunikation samt i möjligaste mån samordna de administrativa, ekonomiska, IT, lednings, utbildnings- och kompetensutvecklande funktionerna.

Men vi får inte nöja oss med detta utan måste ständigt utvecklas, hitta nya arbetsformer, starta projekt och verksamheter inte bara inom förbunden utan närmare våra medlemmar för att kunna föra fram deras önskemål och behov. Detta gör vi bäst genom att mobilisera och samverka regionalt och lokalt samt fånga intresse i hela landet. Långsiktigt är frågan om förändring, förnying och större deltagande av kvinnor och ungdomar avgörande för förbundens och SIOS utveckling och därmed vår framtida existens.

Det är bara genom sammanhållning och starka nuvarande och nya medlemmar (förbund) och ett starkt SIOS som vi kan verka för mångfald som vägen till jämlikhet, att motverka diskriminering genom att hävda rätten till att vara olika, främja språklig och kulturell pluralism som grund för det mångkulturella samhället, vara solidariska med de utsatta samt genom ett aktivt deltagande i alla processer bidra och påverka förändringen av vårt samhälle utifrån SIOS idégrund om människors lika värde.

Tillåt mig avslutningsvis att tacka alla förtroendevalda, engagerade i vår verksamhet och inom olika projekt, samarbetspartners och alla anställda för Era ovärderliga insatser i vår strävan att göra SIOS till en organisation, som jag, och Ni alla kan vara stolta över. Jag är också övertygad om att den nya styrelsen, som jag önskar lycka till, kommer att föra fram SIOS anda om att det är mycket mer som förenar än som skiljer oss åt.

Bijan Shafiei, ordförande

Verksamhetsberättelse för 2009

Sammanfattning

Som inledning till den efterföljande detaljerade redovisningen sammanfattas verksamhetsberättelsen för 2009 under rubrikerna organisation och verksamhet.

Organisation

Sios interna arbetet har präglats av samförstånd och insatser utifrån beslut på föregående RM samt att, trots omfattande uppgifter, säkerställa den demokratiska processen med uppföljning och egenkontroll. Mesta möjliga delegering och omedelbar, kontinuerlig uppföljning av alla beslut har varit utgångspunkt i styrelsens arbete.

Övergång till den nya styrelsestrukturen (ledamöter/personliga ersättare) har haft både för och nackdelar. Mötena har varit planerade, förberedda och beslutsmässiga men också inneburit att det mesta av arbetet har fallit på de aktiva ledamöterna och kansliet. Passivitet eller utebliven delaktighet från några ledamöter föranleder eftertanke och diskussion om ledamöternas åtagande och förbundens ansvar vid nomineringen.

Engagemang i styrelsens arbete återspeglar också vissa förbunds svaga intresse trots att villkor för medlemskap (genom stadgarna) också är aktivt deltagande. Styrelsen har försökt motverka utvecklingen av utökade styrelsemöten med inbjudan till ordförandena. Tyvärr måste vi konstatera att flera av förbunden, tyngda av den egna situationen (problem) och därmed en intern prioritering, har vänt sig inåt vilket långsiktigt motverkar samverkan, men även en egen utveckling. Utvecklingen följer inte heller den anda och ambitionen om förhållningssätt till det som gemensamt överenskommit på senaste Representantskapsmötet i Göteborg.

Kvinnokommitténs verksamhet har i stort drivits i samma omfattning som förra året. Engagemanget har dock ökat under andra halvan av året genom ansvaret för projekt kring rasism och intolerans. *Ungdomskommittén* fick aldrig den önskade omstarten och efter flera försök beslutades om avveckling men med ambitionen att intressera de självständiga ungdomsorganisationerna att bli medlemmar i SIOS.

Regional-SIOS i Västra Götaland har verksamhetsmässigt fungerat bra trots att flera av SIOS medlemsföreningarnas engagemang har uteblivit. Under året har det regionala samarbetet i *SIOS Skåne*, efter etableringen, stött på organisatoriska/lednings problem som resulterade i att verksamheten inte kommit igång i större omfattning. Insatser för att starta *Regional-SIOS för Mälardalen* har resulterat i organisationen bildades och verksamheten kom i gång främst i form av Demokratikontoret i Katrineholm. Att uppnå organisatorisk struktur, verksamhet och finansiering i fyra län, är en komplicerad process och kräver tid trots att den utvecklingsplan som SIOS presenterade (uteblivet ekonomiskt stöd) ansågs vara möjlig av de berörda länsstyrelserna.

Under året har samtal förts med flera förbund som visat intresse att bli medlemmar i SIOS. Av olika anledningar, mestadels formella, har vi inte fått nya ansökningar om medlemskap. Genom kontakter och inbjudningar har vi även försökt att intressera andra förbund att ansluta sig till SIOS.

Verksamhet

SIOS verksamhet och projektverksamhet, både internt och externt, utgår ifrån de prioriterade utvecklingsområdena, Kvinnokommitténs verksamhet inom ramen för verksamhetsplanen samt RM:s beslut om prioriteringar.

Språk och utbildning

Verksamheten har inriktats på att påverka strukturer och särskilt aktualisera frågor kring språk och modersmål samt *Sfi*. Samråd och dialog med Skolverket kring kursplaner i språk ämnen (svenska, svenska som andraspråk, modersmål, m.fl.) och kring skolans värdegrund. Vi har även yttrat oss över förslagen gällande ny skollag. I olika sammanhang har vi lyft upp betydelsen av flerspråkighet (modersmål) när det gäller samhälls- och information i allmänhet (Vårdguiden, Nå Fram, m.fl.). Projekt inom området: Vuxna i behov av särskilt stöd inom andraspråksundervisningen har fortskridit.

Kultur och media

Verksamheten har bland annat omfattat yttrande över betänkandet om den nya kulturpolitiken. Insatser inom ramen för vårt deltagande i *Ideell kulturallians*. Arbete med att utveckla och förbättra SIOS arkiv samt ge RF möjlighet till stöd har fortsatt. Deltagande i kurser och seminarier som bland andra ABF har anordnat. Uppdatering och utveckling av hemsidan, infoartiklar och annonsering i olika media är andra insatser.

Utveckling av demokratin

Verksamhetens tonvikt har varit på omstrukturering och ökade insatser mot diskriminering. Antidiskrimineringsbyråerna har utvecklats och verksamheten har varit omfattande både när det gäller enskilda ärenden och informations- och utbildningsinsatser. Deltagande i olika nätverk, samverkan med förbunden och andra inom intresseområdet, engagemang av volontärer och praktikanter samt insatser för att få igång verksamheten i Göteborg och Malmö är en del av åtgärderna. Betydelsen av frågan har också integrerats i de flesta av SIOS remisser. Projekt kring kvinnor, rasism och intolerans har startats. Samverkan har varit omfattande som t ex: med CIVOS, Kulturallians, FN-förbundet och andra förbund samt regionalt. Påverkansinsatser har inriktats på förändring av folkrörelsepolitiken (förbättra villkoren för medlemsförbund) och inordning av SIOS åsikter och förslag vid framtagandet av olika överenskommelser mellan regeringen och den ideella sektorn. Med omfattande representation, deltagande, medverkan och yttranden har vi, i större omfattning än tidigare, kunnat påverka det politiska innehållet i flera frågor. När det gäller insatser kring jämställdheten (jämställdhetsplaner inom förbunden) så har insatserna varit otillräckliga.

Jämlikhet och Mångfald

När det gäller området har omfattande utåtriktad och integrationsfrämjande, verksamhet bedrivits, oftast i samverkan, under året. Verksamheten har för det mesta haft en socialt inriktad prägel och haft ett stort inslag av insatser som varit riktade mot underrepresenterade grupper såsom funktionshindrade. Vi har samarbetat och därigenom försökt påverka utvecklingen inom området i ett antal frågor. Detta har bland annat gällt: konsumentfrågor,

brukarinflytande, den sociala ekonomin men även boende och arbetslivsfrågor. Projektet SAMSOL har avslutats med positivt utfall som ger framtida möjligheter både för egna aktiviteter och samverkansinsatser . I alla sammanhang har SIOS som viktig aktör mötts med respekt och förtroende och särskilt stöds vi av Allmänna arvsfonden. Internt har verksamheten kring äldre frågor varit mest prioriterad.

Samarbete, infrastruktur och ekonomi

Omfattande samråd och förarbete samt RM-beslut har varit styrelsens utgångspunkt för insatserna. Samlat dokument om möjliga insatser var underlag för Temadagen om infrastruktur. Förberedelse för att starta genomförande (från ord till handling) har pågått och i första hand inriktats på ett medlemsregister som viktigaste verktyget för information och kommunikation. Samarbete med Folksam har fortsatt medan nytt avtal om informationsinsatser diskuterats med Begravningsförbundet. Trots uttalad vilja från riksförbunden har insatserna kring samordning när det gäller ekonomi, revision, IT, arkiv och kompetensutbildningar varit otillräckliga.

Verksamhetsberättelse - detaljerad redovisning

1. Organisation

Under rubriken återges kortfattad information om de väsentliga händelserna gällande: styrelsen, verkställande utskottet, arbetsgrupper, kvinnokommittén, ungdomskommittén, Regional-SIOS, ordförandemötet och representantskapsmötet.

Allmänt

Under året etablerade man organisations- och arbetsformer beslutade på föregående RM. Detta betydde att styrelsen delades i ledamöter och personliga ersättare medan det verkställande utskottet avskaffades. Ledamöterna, förutom ordförande, viceordförande och ekonomiansvarig tilldelades ansvar för de olika fokusområdena enligt SIOS Handlingsplattform. Förändringar innebar bättre effektivitet men även att en del ledamöter, särskild personliga ersättare, inte deltog i styrelsearbetet på ett tillfredställande sätt.

Arbetsformerna har utgått ifrån: mesta möjliga delegering, delegering till ansvariga (ansvarsområden) enligt SIOS Verksamhetsplan samt ansvar för personal och ekonomi har tillämpats i största möjliga mån. Återrapportering och uppföljning (av beslut) görs omgående på nästkommande möte.

1.1 Styrelsen

Styrelsen har under året haft sju (7) möten varav ett extramöte och det sista samordnat som ordförandemöte i samband med SIOS temadag. Fram till RM har styrelsen i stort sett tagit hand om de övergripande policyfrågorna samt de frågor som verkställande utskottet fört fram på dagordningen. Styrelsen konstituerades efter RM: ordförande väljs, ansvarfördelning beslutas, firmatecknare utses, tider för styrelsemöte och RM 2010 fastställs och RM utvärderas.

Styrelsens sammansättning har varit:

Ansvar	Ledamot	Personlig ersättare
<i>Ordförande</i>	<i>Bijan Shafiei</i>	<i>Freddy Weitzel</i>
<i>Viceordförande (samarbete/utveckling)</i>	<i>Dragan Romcevic</i>	<i>Aznif Demir,</i>
<i>Ekonomiansvarig (även infrastruktur)</i>	<i>Berhane Tesfazghi</i>	<i>Francisco Rodriguez</i>
<i>Språk, kultur och identitet</i>	<i>Aycan Bozarslan</i>	<i>Henrique Carlos</i>
<i>Kultur och media</i>	<i>Grazyna Piatek</i>	<i>Panos Oulis</i>
<i>Utveckling av demokratin/Jämställdhet</i>	<i>Juliette Haddad</i>	<i>Oleg Malinin</i>
<i>Diskriminering och rasism</i>	<i>Alan Schwartz</i>	<i>Valerio Re</i>
<i>Jämlikhet och mångfald</i>	<i>Osman Özkanat</i>	<i>Ida Asplund</i>

Ledamöternas deltagande i styrelsearbetet har varit tillfredställande. Ordning med vilket varje beslut har fattats har följts upp på nästa möte vilket inneburit en kontinuerlig egenkontroll samt genomförande av ledamöternas åtaganden.

1.2 Verkställande utskottet (VU)

Verkställande utskottet fram till RM utgjordes av sex (6) ledamöter med adjungerad representant för Kvinnokommittén. Under året och fram till RM har VU haft fyra (4) protokollförda möten (vilka skickats till styrelsen, ordförandena och förbunden), haft många uppdrag och kontinuerligt löpande uppgifter, förberett underlag och verkställt styrelsebeslut samt ansvarat för ekonomiska frågor och personalfrågor.

1.3 Arbetsgrupper

Under året har vid några tillfällen arbetsgrupper bildats såsom kring kulturutredningen, SIOS äldre verksamhet och dialog med Nå Fram. För SIOS förankringsinsatser och samarbete och infrastruktur har vice ordförande ansvarat. Ledamöterna från styrelsen/VU har ingått och lett olika styrgrupper och ledningsgrupper för de olika projekten såsom SAMSOL och ADB, utifrån ansvarsområde samt i samband med framtagning av underlag inför uppvaktningar och möten. Andra frågor har slussats vidare till förbunden och där aktiviteter har startats så utgjorde förbundens representanter själva gruppen.

1.4 Kvinnokommitté (KK)

Under året har kvinnokommitténs arbete varit på samma nivå som tidigare. Av SIOS sexton medlemsförbund är drygt hälften representerade och deltar i viss mån i kommitténs arbete. KK har fungerat tillfredställande med viss organisatoriskt understöd från kansliet men utan något statsbidrag utöver ett projektbidrag. Kommittén har under året haft några protokollförda möten. En sammanfattning av kommitténs verksamhet redovisas under rubriken verksamhet.

1.5 Ungdomskommitté (UK)

Ytterligare ansträngningar genom ett möte med ungdomsförbunden görs i syfte att hitta formen för organisering av en Ungdomskommitté. Den tillfälliga samordnaren får i uppdrag att göra en sista ansträngning. Frågan om UK eller medlemskap i SIOS diskuteras. Under tiden nomineras Alexis Mouschopanis till ledamot i ministers Ungdomspolitikstråd. Trots styrelsens ansträngningar uteblir resultatet. SIOS styrelse fattar de formella beslutet att SIOS UK avvecklas fom 2010 medan de självständiga ungdomsorganisationerna inom SIOS grupper uppmanas att söka medlemskap direkt i SIOS.

1.6 Regional - SIOS

Allmänt

Utifrån RM beslut och SIOS ambition att få igång fler regionala aktiviteter har VU och styrelsen gjort flera insatser. Stöd till det nybildande SIOS Skåne som efter bildandet fick organisatoriska problem och omfattande arbete för att inom det startade projektet bilda Regional-SIOS i Mälardalen. Initiativ från Norra Sverige har tyvärr inte resulterat i konkreta resultat. Styrelsens utgångspunkt är att de regionala organisationerna skall vara öppna för samverkan med alla föreningar som ansluter sig till Regional-SIOS stadgar och program. Det största hindret är dock att SIOS saknar resurser.

Regional – SIOS, Västra Götalands län

Regional – SIOS, Västra Götalands län är etablerat och trots skiftande deltagande och engagemang från vissa av medlemsförbundens föreningar har verksamheten under 2009 varit tillfredställande. Bland annat har verksamhet inriktas på: övergripande integrationsfrågor (representation, deltagande och remisser), utbildningar för medlemsföreningar, nätverksbyggande, mötesplatser och debatt för kunskapsspridning, målgruppsorienterad

verksamhet (äldre, kvinnor, ungdomar, konsumenter) och att främja medlemmarnas kontakter och samverkan med kommuner och regionen.

Regional-SIOS verksamhet har bland annat varit: olika möten inom Regional-SIOS nätverk med medarbetare inom Social Ekonomi i Göteborgs Kommun och regionen. I samarbete med Grekiska föreningen anordnades en mycket uppmärksam debatt med företrädare för de olika politiska partierna i Göteborg, företrädare för polisen, sjukvården, ambulansservice och SOS-alarm m.fl. om händelsen juldagen 2008, då ordföranden i Grekiska föreningen tragiskt avled på grund av att ambulansen inte vågade köra fram till föreningens lokaler innan polisen kom, på grund av att föreningens lokaler ligger i s.k. "riskzon". Under maj ägnades mycket arbete åt att förbereda Centrala SIOS RM i Göteborg och temadebatten: "Varför skall vi ha etniska föreningar? Är de endast viktiga för sina medlemmar eller har de betydelse även för samhället i stort?"

Förberedelse för flera projektansökningar till Idrotts- och föreningsförvaltningen samt Göteborgs Stad, sociala resursförvaltningen om bidrag för nytt projekt "Information och integrationsarbete med flyktingar och nyanlända invandrare". Detta har senare resulterat i ett positivt beslut. Särskilda insatser för information om vår verksamhet och organisationen har gjorts, bland annat en särskild broschyr. Trots att vi är etablerade och har stöd från regionen är - för vår framtida existens - det helt avgörande om: flera föreningar från hela regionen ansluter sig, ett större deltagande från medlemmar och förtroendevalda samt att kompetenta medarbetare samverkar.

Regional – SIOS-Skåne (SIOS-S)

Efter etableringen och trots bra start (konferenser, samverkan med ABF, dialog med kommunen) fick organisationen problem inom ledningen. Flera möten och samtal med Malmö stad kring möjligheterna att etablera ADB eller Demokratikontor - liknade verksamhet. Under året har man upprätthållit organisationen för att göra en ny start med ett extra årsmöte.

Regional - SIOS Mälardalen

Det startade projektet vars syfte var dels ett inrättande av Demokratikontor i Katrineholm (verksamhetsplattform) och dels etablering av Regional-SIOS i Mälardalen fortsatte. När det gäller verksamheten under året återfinns den under rubriken projekt. Själva SIOS Mälardalen har etablerats under året genom ett konstituerande möte (i maj) som valde interimsstyrelse som fick förbereda det första årsmötet (i september) på vilket man bland annat antog stadgar och valde styrelse. Efter årsmötet har styrelsen arbetat med att ta fram verksamhetsplan och budget för 2010 samt förberett övertagandet av förvaltningen från SIOS med start 1 januari 2010.

1.7 Ordförandemöte

Ordförandemötet ägde rum i december månad (gemensamt möte med styrelsen). På mötet diskuterades bl.a. SIOS infrastrukturella insatser, dialog inom integrationsområdet, initiativ för att få igång internationellt arbete samt avveckling av Ungdomskommittén och möjlighet för självständiga ungdoms- och kvinnoorganisationer att söka medlemskap i SIOS samt aktuellt i förbunden.

1.8 Representantskapsmöte (RM)

Representantskapsmötet ägde rum i maj månad i Göteborg. De viktigaste besluten var antagande av reviderad Handlingsplattform, Jämställdhetsplan och Stadgar samt att Ryska

riksförbundet blev medlem i SIOS medan SIOS blev medlem i *CIVOS – Civilsamhällets organisationer i samverkan*. Förutom själva RM som Regional SIOS i Västra Götaland var värd för anordnades en debatt med politiska partier kring frågan om de etniska föreningars betydelse för medlemmar och samhället samt ett internt tema om förhållningssätt mellan SIOS och förbunden i det framtida samarbetet. RM gästades av flera politiker från Göteborg stad, ABF, Folksam, Riksförbundet Yarsan och representanter för SIOS lokala föreningar. Värd för middagen och kulturinslag var serbiska föreningen ”Kozara”. RM deltagare kunde även besöka Hamarkullenfestivalen. RM medfinansierades av ABF, Folksam och Begravningsförbundet (gåva) medan SIOS stödde Eritreanska RF:s deltagande på RM.

Verksamhet

Här nedan följer en sammanfattning av SIOS verksamhet under 2009. Sammanfattningen återges under följande rubriker: intern verksamhet; utåtriktad verksamhet, samverkan och representation; medverkan och deltagande på konferenser och seminarier; dialog, möten och uppvaktnings; remisser och skrivelser samt projekt.

2.0 Intern verksamhet

2.1 Samordnings- och förankringsinsatser

Styrelsen har i möjligaste mån försökt hålla förbunden både informerade och deltagande. Dels har det handlat om remissgången när det gäller SIOS nya HP, JP och stadgar dels dialogen i syfte att få överenskommelsen mellan regeringen och den ideella sektorn till stånd. Vi har försökt samordna genom att erbjuda möjlighet till gemensam infrastruktur när det gäller den gemensamma IT-strukturen, arkiv, ekonomi, revision och nya avtal. Avtalet med Folksam har utökats medan nytt avtal gällande informationsinsatser tecknades med Begravningsförbundet. Under året har representation och deltagande från några förbund varit otillräcklig.

2.2 Insatser mot diskriminering

Under året har arbetet mot diskriminering förstärkts och utvecklats. En arbetsgrupp har bildats och utifrån ett helhetsgrepp (SIOS policy och ny myndighet) har en omorganisation antagits. Omstrukturerings av verksamheten innebär att man övergår från att *arbeta* mot diskriminering till att *organisera* arbetet mot diskriminering.

Verksamhet som bedrivs av ADB är otillräcklig, därav är det viktigt att utveckla kampen mot diskriminering, hitta nya metoder, samarbetspartners och nya satsningar. Ett nytt sätt att arbeta behövs. Till verksamheten skall *volontärer och praktikanter* anknysas. Den andra tonvikten läggs på att utveckla verksamheten (även finansiering) i kommunerna som i regel är största arbetsgivare på orten. Dessutom är de ålagda enligt kommunallagen att behandla alla kommuninvånare lika. Dessa två förutsättningar ger ingångar till att erbjuda kommunerna konsult- och utbildningstjänster och kompetensutveckling. Ansökan om medel för att etablera ADB i Göteborg lämnades till US. HSO har tagit initiativ att starta ett nätverk för organisationer som arbetar med diskrimineringsfrågor, i vilket vi är aktiva. I det första mötet medverkade SIOS, RFSL, SFS (Sveriges Förenade Studentkåren), Forum Kvinnor och Funktionshinder och HSO. Utgångspunkten är att nätverket ska arbeta utifrån mänskliga rättigheter, motverka att grupp ställs mot grupp och att ha ett intersektionellt och normkritiskt perspektiv. Vidare ska nätverket vara ett forum för gemensamma initiativ och för att lära av och stötta varandra.

Antidiskrimineringsbyråerna har bildat en organisation, Samarbetsforum för Antidiskrimineringsbyråer i Sverige för att bland annat vara en drivande kraft på det nationella planet för att förebygga och motverka diskriminering. I överenskommelsen som ligger till grund för Samarbetsforum för Antidiskrimineringsbyråer finns demokratiska hinder som gör att vi inte kan vara medlemmar men däremot samarbetar vi med flera ADB-er på lokal och regionalplan.

För att öka RF:s engagemang bad vi om intresseanmälan av kontakt/ansvariga personer för antidiskrimineringsverksamhet för att främja och hjälpa RF med insatser som information och utbildningar. Introduktionsutbildning för ERIS styrelse genomfördes.

2.3 Verksamhet kring äldre frågor

Antalet äldre över 65 år som är utrikes födda eller som tillhör de nationella minoriteterna ökar. Deras behov av vård och omsorg skiljer sig från resten av den äldre majoritetsbefolkningen. Det handlar inte bara om deras möjlighet att kommunicera på ett språk de förstår utan också om hela deras livssituation.

Kansliet tog fram en skrivelse om de äldres situation, *PM: Vård och omsorg för äldre med etnisk minoritetsbakgrund*. I PM:et tas behovet av riktade statliga satsningar för äldre med etnisk minoritetsbakgrund upp. Satsningarna föreslås vara under en period av tre år för att sedan utvärderas.

PM:et skickades till socialdepartementet som tyckte att det var ett intressant PM, men det föranledde inga åtgärder. Under våren 2009 samlades kansliet och representanter från några riksförbund i en äldregrupp. Gruppen fortsatte dock inte sin verksamhet på grund av att resurser saknas. Det finns anledning att överväga att initiera andra typer av satsningar, exempelvis sociala företag för att arbeta med frågan.

2.4 SIOS Temadag om infrastruktur och projekt

Med utgångspunkt från tidigare diskussioner och förslag (Samrådsdagar, RM, Temadagar) utarbetades ett ramförslag för insatser kring SIOS Samarbete, infrastruktur och ekonomi. Förslaget diskuterades och antogs på temadagen på vilket styrelse, ordföranden och förbunden deltog. På mötet presenterades det pågående arbetet med att hitta en lösning när det gäller medlemsregister/databas som både är ett krav från bidragsgivare men också ett nödvändigt verktyg för information och kommunikation.

2.5 Dialog med andra förbund/nya medlemmar

I enlighet med beslut av RM fullföljde styrelsen insatser riktade mot förbunden utanför SIOS genom att intressera dem för SIOS och inbjudningar till att delta i verksamheten och olika projekt. Under året har kontakter och samtal förts med: Kinesiska, Somaliska, Yarsin och Makedonska RF. Dessutom har vi deltagit på Kinesiska RF:s årsmöte och Månfestivalen. Av olika anledningar och p.g.a. att vissa inte fått statligt stöd (erkännande) lämnades ingen formell ansökan om medlemskap in till SIOS.

2.6 Deltagande på förbundskongresser, m.m.

Styrelsen har deltagit på några av riksförbundens årsmöten (GRF, IR, SRF,) och skickat hälsningar till några. Aktiviteten har varit av något mindre omfattning än året innan.

Vi har deltagit på SIOS Mälardalen årsmöte, FRIS 40-års jubileum (gåva till FRIS fond) och Italienska föreningen SAI:s firande av 100 års jubileum (ekonomiskt stöd).

2.7 Kvinnokommitténs verksamhet

SIOS Kvinnokommitté har under året sökt och beviljats pengar från Ungdomsstyrelsen för projektet Kvinnor, rasism och intolerans. I december genomfördes det första seminariet med tema arbetsliv och utbildning. Våren 2010 fortsätter projektet med tre seminarier till med tema offentliga sektorn och hälso- och sjukvården samt ett slutseminarium innan sommaren.

KK har haft möten före och i samband med seminarieserien. En resa med diskussioner och planering av projektets genomförande företogs i september. Medlemmarna har under året arbetat med olika aktiviteter inom medlemsförbunden och i de egna kvinnoorganisationerna.

Representanter för KK har fått en del förfrågningar och inbjudningar utifrån och har deltagit i olika seminarier och möten.

2.8 Ungdomskommitténs verksamhet

Ungdomskommitténs verksamhet har varit marginell och handlat om löpande insatser från enskilda ungdomar kring försök att få igång verksamhet. Representation i Ungdomspolitiska rådet avslutades då rådet löstes upp.

2.9 SIOS - info, hemsida och kommunikation

Under året har kansliet försökt förbättra och uppdatera SIOS hemsida. SIOS arkiv har utökats. Förteckning och digitala dokument finns nu på hemsidan. Kontinuerlig uppdatering och utveckling av hemsidan som vårt viktigaste informations- och kommunikationsverktyg är nödvändig. SIOS annonser i Mediaplanet (bilaga till SvD) i samband med temanummer om ideella engagemanget och stående annons i Journalisten i syfte att nå intresserade journalister. Vi har även satsat på förbättrad information på webben genom annons i Eniro.

Utökad information riktad främst till förbunden och förtroendevalda har kommit igång. Info kompletteras med kontinuerliga E-post kring SIOS verksamhet och andra relevanta aktiviteter. Det saknas personalresurser resurser för att öka omfattningen, kvalité och kontinuitet.

När det gäller den dagliga och administrativa kommunikationen har den förbättrats även om förbundens och de förtroendevaldas gensvar på skrivelser och brev från SIOS styrelse ibland uteblir.

3. Utåtriktad verksamhet, samverkan och representation

3.1 ABF

ABF är en flerårig samarbetspartner för SIOS och flera av våra förbund är medlemmar eller har samarbetsavtal med ABF. Under året har kontakter och samarbete med SIOS i stort varit tillfredställande. SIOS utser representant att ingå i ABF:s referensgrupp för projektet Demokrativerkstan och representant i ABF:s referensgrupp för projektet kring opinionsbildning samt deltar i ABF:s utbildning för hemsida.

3.2 Folk och Försvar

Vi har deltagit på Folk och Försvars årsmöte (SIOS medlem) och några seminarier som Folk och Försvar har anordnat. I år deltog vi inte på den årliga konferensen i Sälen.

3.3 Sveriges konsumenter

SIOS är medlem i Sveriges Konsumenter sedan 2002 för att kunna bevaka våra medlemmars intressen som konsumenter. Sveriges konsumenter äger tidningen "Råd och Rön". Vi deltog också på Sveriges konsumenters representantskapsmöte. SIOS har nominerat Maria Olsson till styrelsen för Sveriges Konsumenter. Hon väljs in som ersättare samt får uppdrag av SIOS att bevaka våra frågor och även att delta på olika möten som SK anordnar. Ett beslut om att söka medel för att driva projekt om konsumentfrågor har tagits.

3.4 Svenska Folkspel

Under året har vi deltagit på Folkspels årsmöte. Vi har stannat som medlemmar trots att bara några få (4 föreningar omsättning 40 tkr) av våra medlemsförbund/föreningar utnyttjar möjligheten att öka sina intäkter med försäljning av Sverigelotten och BingoLotto på SIOS licensnummer. Efter genomgång har styrelsen beslutat att stanna som medlem eftersom det gynnar aktiva föreningar även om de är få.

3.5 Delegationen för brukarinflytande i sociala utvecklingsfrågor

SIOS deltar sedan i slutet av år 2003 i Socialdepartementets brukardelegation. Syftet med delegationen är att lyfta fram och förändra situationen för de mest utsatta grupperna i samhället genom att de representanter från olika frivilligorganisationer som finns representerade i delegationen för en direkt dialog med Socialdepartementet. SIOS nuvarande två representanter kommer från TRF och RF Roma varav den enes deltagande uteblivit.

3.6 Nätverket mot socialt utanförskap

SIOS deltar i Nätverket mot socialt utanförskap som är ett brett samarbete mellan organisationer som har verksamhet inom det sociala fältet. SIOS är medlem i valberedningen som utser medlemmarna i Delegationen för brukarinflytande i sociala utvecklingsfrågor.

3.7 Flyktingpolitiska nätverket

SIOS är representerad i Flyktingpolitiska nätverket bland flera representanter för frivilligorganisationer (Röda korset, Rädda barnen m.m.), Svenska Kyrkan och Sveriges muslimska råd. SIOS är den enda etniska minoritetsorganisationen. Nätverket utvecklades under året.

3.8 Ideell kulturallians - folkrörelse för konst, kreativitet och utveckling

Den nybildade nätverket Ideell Kulturallians uttrycker önskemål om att SIOS ansluter sig till samarbetet. Ideell kulturallians är ett samarbete mellan ideella organisationer inom kulturområdet. Ideell kulturallians vill lyfta fram sina medlemsorganisationers verksamhet och synliggöra all den kraft och det mervärde som vi skapar på mötesplatser i hela Sverige. Ideell kulturallians samlar mer än 50 organisationer som tillsammans genomför 250 000 arrangemang med en samlad publik på över 65 miljoner besökare årligen. Ideell kulturallians vill medverka till att utveckla de ideella kulturorganisationernas roll och uppdrag i samhället, vara en drivande part i utveckling av kulturinstitutionerna och annan infrastruktur på området samt arbeta för en minskad offentlig styrning av de ideella organisationernas verksamhet. Ideell kulturallians vill bli en samtalspartner för lokala, regionala och nationella beslutsfattare och därmed medverka till att öka förutsättningarna för allmänhetens deltagande och inflytande inom kulturpolitikens område.

Utifrån att: Ideell kulturallians är ett nätverk av ideella föreningar inom kulturområdet vars verksamhet är öppen för allas deltagande i hela landet beslutar SIOS att ansluta sig till samarbetet inom Ideell Kulturallians utifrån nätverkets samarbetsgrund samt utser representanter (D. Romcevic och G. Piatek) som följer och deltar i nätverkets inledande verksamhet.

3.9 Överenskommelsen mellan staten och den ideella sektorn inom sociala området

Vårt engagemang har uppmärksammats både bland organisationerna och bland myndigheter. Den etablerade överenskommelsen skulle följas av en gemensam (Regeringen, SKL och de ideella organisationerna) arbetsgrupp. Samtidigt bildar de ideella organisationerna en samordningsgrupp (där SIOS ingår) för att tillvarata sina intressen i processen. Samordningsgruppen (nätverket) föreslår och SIOS styrelse accepterar, att SIOS får ansvar för ett uppföljningskansli. Omfattande förberedelse startas och SIOS presenterar och processar alla detaljer. Några dagar innan starten backar den gemensamma arbetsgruppen och uppdraget går till en annan organisation. Ett öppet brev till *Den gemensamma arbetsgruppen för uppföljning av överenskommelsen inom det sociala området* skickas i vilket framförs missnöje med behandling av SIOS gällande beslutet om uppföljningskansliet. SIOS drar sig ur samordningsgruppen för organisationerna som tecknat beslut om samverkan i frågor om överenskommelsen inom det sociala området men stannar kvar i överenskommelsen.

3.10 Deltagande i integrationsdialogen

Regeringen initierade under året en dialog på integrationsområdet som liknar den dialog som fördes på det sociala området. Dialogen ska syfta till att tydliggöra de idéburna organisationernas roll inom integrationsområdet, i mottagande av asylsökande och nyanländas etablering samt möjliggöra för dessa aktörer att vara utförare på likvärdiga villkor med andra aktörer som är verksamma inom området. Förutom SIOS deltar Kurdiska riksförbundet och Eritreanska riksförbundet i den referensgrupp som bildades för att arbeta fram ett förslag till överenskommelse.

Ett diskussionsunderlag skickades ut på remiss i början av december. Synpunktperioden varar till mitten av februari. Ett förslag till en eventuell överenskommelse kommer att läggas fram i mars/april för beslut av regeringen.

SIOS och representanterna för Kurdiska och Eritreanska riksförbunden har aktivt deltagit i processen. Organisationerna har framhävt vikten av att man undanröjer de strukturella hinder som finns i samhället för att ta emot de nyanlända; att satsningar på modersmål och svenska som andraspråk är besläktade med varandra; att ett interkulturellt perspektiv behöver utvecklas och att det är viktigt att organisationerna får erkännande för sin roll och tilldelas resurser i nivå med den roll de fyller och den verksamhet de utför. SIOS anser att vi har fått gehör från övriga idéburna organisationer för dessa ställningsstaganden och att vi på ett bra sätt har kunnat formulera organisationernas syfte och utgångspunkt i dialogen.

3.12 En politik för det civila samhället

Utredning om statens bidrag till ideella organisationer (folkrörelsepolitiken) startade under 2006 och presenterade betänkandet, *Rörelser i tiden*, under hösten 2007. SIOS har yttrat sig över ett förslag till proposition: "En politik för den ideella sektorn" som presenterades på en hearing varvid man gav alla relevanta aktörer möjlighet att komma med synpunkter ytterligare en gång. SIOS yttrade sig inom ramen för ett gemensamt svar från CIVOS. Propositionen "En politik för civila samhället" överlämnades till riksdagen.

3.13 CIVOS

Initiativ i syfte att bilda en ny organisation för samverkan mellan paraplyorganisationer (arbetsnamnet ISIP) skulle bygga på att samverkan kring gemensamma frågor inom folkrörelsepolitiken förverkligades genom att CIVOS – Civilsamhällets organisationer i samverkan bildades på konstituerande årsmöte. Grunddokument såsom idéplattform, arbetsätt, verksamhetsplan och stadgar antogs. CIVOS har 16 paraplyorganisationer som medlemmar där i stort sett alla stora ingår förutom Riksidrottsförbundet. SIOS nominerade och fick plats i styrelsen (ledamot/personlig ersättare). Under året har SIOS styrelse och RF kontinuerligt informerats om aktiviteterna, bland annat olika seminarier, deltagande i Almedalen, remissyttrande med mera. Vi har lyft upp frågan om de förtroendevaldas möjligheter att delta i styrelsearbetet (möten under dagen) och nivån på medlemsavgifter.

4. Medverkan och deltagande på seminarier och konferenser

4.1 Skolverkets samråd i ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska, moderna språk, modersmål samt klassiska språk

Skolverket har fått i uppdrag att utarbeta förslag till nya kursplaner för grundskolan, obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Skolverket ska även utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper och kunskapskrav för betygsstegen A, C och E för de skolformer där betyg sätts. Som en del i arbetsprocessen för att genomföra uppdraget har Skolverket bjudit in ett antal intressenter till ett antal samråd. Dessa är: Språkcentrum, Renée Schleger, Mångkulturellt Centrum i Botkyrka, SIOS (Amadeu Batel och Julio Fuentes), Migrationsverket och Skolinspektionen. Från Skolverket var Gunnar Stenberg, Anna Österlund och Christina Månberg, ämnesansvariga undervisningsråd.

Den frågeställning som föreslogs av Skolverket var: Vilka kunskaper bör eleverna utveckla i språkämnena dels ur ett samhällsperspektiv, dels för fortsatta studier?

Diskussionen blev dock av allmän karaktär. Betydelsen av flerspråkighet och vikten av svenska som andraspråk lyftes fram. En kosmopolitisk hållning och interkulturell kompetens efterlyses som tråd i kursplanerna. Skolverkets tjänstemän var mycket positiva och öppna till dessa synpunkter. De talade också om att de skulle finna former för att uttrycka dessa synpunkter på ett samlat sätt.

4.2 Moniheli - ny intresseorganisation för invandrargrupper i Finland

SIOS medverkade på seminarium om det mångkulturella samhället och demokratin som bl. a Kulturfonden för Sverige och Finland anordnade. SIOS representanten Amadeu Batel hade ett föredrag och deltog i paneldiskussion utifrån följande frågeställningar: Hur har olika invandrарorganisationer och etniska organisationer organiserat sig i Sverige? Företeelsen är relativt ny i Finland medan processen har pågått länge i Sverige. Finns Civil Society Center – organisationer i Sverige och hur arbetar dessa? Har olika invandrарorganisationer egna takorganisationer som t.ex. African Civil Society in Finland? Hur fungerar det offentliga Sverige, d.v.s. kommun och stat, i samarbetet med medborgарorganisationer om invandrар- och mångkulturfrågor? Hur ser samarbetet ut mellan medborgарorganisationer när det gäller invandrарfrågor? Moniheli planerar en studieresa till Sverige nästa år. Vilka instanser borde de besöka? Föredrag avslutades med paneldebatt om: Det mångkulturella samhället och demokratin.

Sammanfattningsvis uppskattade representanter från Moniheli vår medverkan, visade en klar samsyn när det gäller våra strategier, principer och mål för vår verksamhet i Sverige och

anmälde intresse att samtala med SIOS när de besöker Sverige nästa år. Debatten fortsatte. Forskarnas korta inslag handlade om synen på migrations, integrationspolitik mer än minoritetspolitiska frågor samt utmaningar som står för dagen när det gäller ländernas identitets politik i en tid där mångkulturalismen har dödförklarats i globaliseringens tidevarv.

4.3 Arbetsförmedlingen

Vi medverkade med information om SIOS och om de lokala föreningarnas förutsättningar att delta i AF:s projekt när det gäller insatser för att bryta utanförskap bland utrikes födda kvinnor

4.4 European Integrations Forums möte i Bryssel

en arbetsgrupp med ansvar för SIOS internationella engagemang/frågor bildas (frivilliga) med uppdrag att dels följa upp European Integration Forum – **bilaga 1** och kontakter med Integrations- och Jämställdhetsdepartementet och dels utarbeta plan för SIOS insatser under de närmaste åren i syfte att etablera samverkan på europeisk nivå Bojan Brstina representerar SIOS. SIOS kandiderar till byråns ledning. En slutlig rapport från mötet med European Integration Forum kommer att skickats ut och frågan kring SIOS internationella arbete tas upp på nästa styrelsemöte

4.5 Öppna dörren

SIOS var medarrangör vid seminariet ”Öppna dörren” som handlade om de idéburna organisationernas roll i arbetet med att minska sociala och ekonomiska klyftor, vilket är en del av Lissabonstrategin. Seminariet organiserades av Handikappförbunden, European Anti Poverty Network, Nätverket mot utanförskap och Forum för frivilligt socialt arbete och SIOS. Seminariet ägde rum den 27 augusti och Folkhälsominister Margareta Larsson medverkade.

4.6 Lanseringen av propositionen om politik för den ideella sektorn

SIOS deltog på konferensen på vilken minister Sabuni presenterade propositionen.

4.7 ”Låt mig tillhöra”

Deltar på seminarium ”Låt mig tillhöra” inom ramen för familjeprojektet som föreningen Skyddsvärnet i Stockholm driver tillsammans med sju av SIOS medlemsförbund

4.8 Riksdagens öppnande

SIOS ordförande deltog vid Riksdagens öppnande.

5. Dialog, möten och uppvaktningar

5.1 Ungdomsstyrelsen

Under året så har US gamla och nya uppdrag hamnat på plats där av tog SIOS upp frågan om hur och betydelsen av att föra kontinuerlig dialog kring relevanta frågor både för oss och US. Förutom den praktiska dialogen om löpande frågor hade vi ett möte med ansvariga på US där flera frågor togs upp rörande behovet att förbundens och SIOS stöd ökar samt förslag att US skulle kartlägga och jämföra förhållande mellan olika bidragssystem. Vår utgångspunkt var lika behandling men också hur stödet till samarbetsorganisationer utformas. Detta resulterade i ett brev/skrivelse till GD för Ungdomsstyrelsen med kopia till integrationsministern. Våra önskemål besvarades positivt på så sätt att US åtog sig att gå vidare med förslagen samt ansåg att dialogen har stor betydelse. Dialogmöte kommer att fortsätta nästa år.

5.2 Vårdguiden

SIOS hade möte med representanter från Vårdguiden som kom med förslag om framtida former för dialog och samverkan samt erbjudande att SIOS skulle ingå i Vårdguidens referensgrupp. Tyvärr blev det ett magert resultat eftersom man inte gick oss tillmötes när det gäller SIOS önskemål om innehållet i samverkan.

5.3 Nå Fram

SIOS hade möte och dialog med företaget Nå Fram vars idé var samverkan kring språktjänst- vertyg för översättning av hemsidor eftersom de offentliga myndigheternas information till medborgare på annat språk än svenska var marginell trots att man hade skyldigheter. En arbetsgrupp bestående av Dragan Romcevic, Sermin Bozrsan och Osman Özkanat bildades med ansvar för kontakter och ev. samarbete med företaget Nå Fram.

5.4 Möte med riksdagsmannen Reza Khelili Dylami (M)

Mötets syfte var att utifrån ett ömsesidigt intresse anordna seminarier för riksdagsmän. Efter samtal kom man överens om att genomföra idén under 2010.

5.5 Möte med Jordbruksverket

Jordbruksverket initierade ett möte med SIOS i syfte att informera om olika program som syftade till att engagera flera personer med annan etnisk bakgrund samt om möjligheterna att starta verksamhet inom landsbygds- och turistnäringen. En början skulle vara att man informerar genom de olika kanaler som förbunden har och dels ansluta sig till Landsbygdsnätverket.

5.6 Skolverket

SIOS är representerat i en arbetsgrupp inom Skolverket kring regeringsuppdrag om skolans värdegrund.

5.7 Arbetsförmedlingen

SIOS hade flera möten med AF kring deras projekt Fas 3 varvid frågan om huruvida vi skulle ingå i styrgruppen för projektet och om möjligheterna att etablera en tjänst hos SIOS för arbete bland SIOS medlemmar.

6. Remisser och skrivelser

6.1 Försörjningskrav vid anhöriginvandring

SIOS yttrande över betänkandet (se bilaga).

6.2 Vision 2020 – Framtidsstrategi för Skärgårdsstiftelsen

SIOS lämnar synpunkter kring vissa delar av fördraget (se bilaga).

6.3 Aktiv väntan – asylsökande i Sverige

SIOS yttrar sig över betänkandet (se bilaga).

6.4 Den nya skollagen

SIOS yttrar sig över betänkandet (se bilaga).

6.5 Sekretess och offentliga biträden i utlänningsärenden

SIOS yttrar sig över betänkandet (se bilaga).

6.6 Kulturutredningen

SIOS yttrar sig över betänkandet (se bilaga)

6.7 Moderniserade skatteregler för ideella sektorn och skatteincitament vid gåvor till forskning och ideell verksamhet

SIOS ansluter sig till gemensamt svar inom ramen för CIVOS yttrande.

6.8 Ingen remiss

SIOS beslutar att inte yttra sig över: En utökad betygsrätt för enskilda utbildningssamordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m. samt: Partsinsyn och ny teknik i domstol, m.m. Ingen får vara Svarte Petter: tydligare ansvarsfördelning inom socialtjänsten, Åtgärder mot familjeseparation inom migrationsområdet och Staten och imamerna: Religion, Integration, Autonomi.

6.9 FN-förbundets rapport

SIOS ansluter sig till (likväl 15 andra org.) rapporten som överlämnade. Sverige kritiseras för vissa brister bl a för ojämlikhet

6.10 Brev till GD för Ungdomsstyrelsen

Brev med krav gällande stöd till förbunden och SIOS med kopia till integrationsminister Nyamko Sabuni (se bilaga).

6.11 Ansökan om utökat bidrag för verksamhetsåret 2010

Vid årets bidragsansökan (till Ungdomsstyrelsen) följdes tidigare skrivelse upp om utökat bidrag till SIOS. Utgångspunkten var analys och bedömning av SIOS verksamhet och utifrån de kända förväntningar och krav från samhället (utöver medlemmarnas krav) och andra tar US ställning till att utöka stödet till SIOS så att de grundläggande behoven täcks.

7. Projekt

Allmänt

Efter att projektet SAMSOL avslutats har vi ställt oss positivt till HSO Stockholms projektansökan och samverkan med SIOS/ berörda RF utifrån viljan att stödja det nuvarande nätverket och de bildade handikappföreningarna (turkiska, iranska och kurdiska) i framtiden. Vi har fått medel för förlängning (3:e) av projektet "Vuxna i behov av särskilt stöd inom andraspråksundervisning" och nytt projekt kring rasism och intolerans har startats. Avslag på en ansökan hos Arvsfonden för projekt om modersmål och flerspråkighet, för etablering av ADB i Göteborg och en handbok om förhållningssätt vid ADB.

Verksamhet i projekt har många fördelar men utgör också belastning på SIOS svaga infrastruktur samt för de förtroendevalda eftersom allting skall genomgå den demokratiska processen. Verksamheten bedrivs i samklang med SIOS "Instruktion och föreskrifter för SIOS projektverksamhet". Information om och förankring av SIOS projekt har skett kontinuerligt.

Ledning för projekten utgörs av förtroendevalda, projektledare och i förekommande fall representanter för samarbetspartners. Det tekniska understödet och samordningen ges av SIOS kansli: Verksamhetssekreteraren stödjer förberedelser, igångsättandet, rådgivning och kompetensutveckling medan organisationssekreteraren ansvarar för samordning, ekonomisk hantering och personalfrågor.

7.1 Antidiskrimineringsbyrån Stockholm och Stockholm Syd

Antidiskrimineringsbyrån Stockholm och Stockholm Syds verksamhet har fortsatt att utvecklas positivt under 2009. Tyvärr befarar vi en minskning av resurser då regeringen har beslutat om minskning av anslaget inom vilken stöd till antidiskrimineringsverksamhet finns.

ADB Stockholm Syd har haft en relevant verksamhet som är väl förankrad i södra delen av Stockholm län. ADB Stockholm har haft en tillfredsställande verksamhet och antalet ärenden har ökat något. Byråernas verksamhet handlar om individuella ärenden på alla diskrimineringsgrunder och om förebyggande åtgärder såsom information och utbildning.

Under mars har vi i Huddinge kommun genomfört en utbildning vid fyra tillfällen för 200 chefer, rekryterare och fackliga ombud som arbetar i kommunen. Utbildningen har varit uppskattad.

Den juridiska kompetensen som finns inom byrån, garanterar att alla individuella ärenden behandlas korrekt och optimalt. Vi har kommit i kontakt med nya grupper/organisationer och informerat om rättigheter/skyldigheter och om byråns verksamhet. Det borde leda till ett stabilare flöde av enskilda ärenden och om en spridning av kunskap om diskrimineringslagstiftningen och diskrimineringens mekanismer.

Vi har påbörjat en kampanj riktad mot flera kommuner i Stockholmsregionen och erbjudit våra unika tjänster när det gäller diskriminering. Meningen med kampanjen är att övertyga kommuner att det är nödvändigt inför en alltmer osäker statlig finansiering, att kommunerna själva delfinansierar byråernas verksamhet. Vi har sedan många år arbetat med Stockholm, Huddinge, Haninge och Botkyrka kommun. Samarbetet med Botkyrka kommun är det som har fungerat bäst, och vi hoppas att inom kort kunna etablera en modell som vi kan presentera för andra kommuner. De kommuner vi har inlett ett samtal med är Sollentuna, Sundbyberg och Solna. Södertälje kommun står på tur.

Byrån har etablerade goda kontakter med Södertörns Högskola och tar emot praktikanter både under höst- och vårterminerna. Vi har haft flera praktikanter och vi räknar med att fortsätta i framtiden.

Vi har haft informationsmöte med olika föreningar och målgrupper som minoritetsföreningar, handikappföreningar, kvinnoföreningar, skolor, personalen på medborgarkontoret med mera. Byråerna har dessutom deltagit i olika evenemang där vi kan komma i kontakt med våra målgrupper.

De finns dock vissa negativa aspekter i våra kontakter med omvärlden. Vi borde nämna att alla kommuner inte är intresserade av att konfronteras med diskriminering i den egna verksamheten. Olika kommunala allianser ser diskriminering på ett varierande sätt. Kommunerna har idag en ansträngd ekonomi och i skuggan av den finansiella och ekonomiska krisen kan deras vilja att bidra ekonomiskt till byråns verksamhet vara svag.

7.2 Vuxna i behov av särskilt stöd inom andraspråksundervisning

Projektet *Vuxna i behov av särskilt stöd inom andraspråksundervisning* har som främsta syfte att uppmärksamma situationen för personer med funktionsnedsättning och/eller Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) när det gäller deras möjlighet att lära sig svenska som andraspråk och få ett arbete. Projektet fortsätter det tredje verksamhetsåret under 2010.

Projektet har under det andra verksamhetsåret anordnat kompetensutveckling för lärare, arbetsförmedlingspersonal och andra tjänstemän i kommunerna och berörda myndigheter.

Kompetensutvecklingen har getts i form av kurser. Dessutom har kontakter med politiker tagits.

En stor svårighet har varit att myndigheter som arbetar med vuxna med funktionsnedsättning och/eller Posttraumatiskt stressyndrom, PTSD, har blivit föremål för omorganisering. Detta har inneburit att det har varit svårt att få kontakt med dem.

Kompetensutveckling har getts i form av kurser för berörd personal. Det har varit lärare och rektorer inom kommunal vuxenutbildning, folkhögskolor och andra; handläggare och psykologer på Arbetsförmedlingen, personal i kommunerna, framförallt handläggare inom socialtjänsten och andra myndigheter såsom DO och Försäkringskassan. Ett flertal kurser har anordnats i Stockholm, Göteborg och Skellefteå (för Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens län och Norrbottens län). Kurserna tar upp frågan om hur en funktionsnedsättning kan påverka språkinlärningsförmågan. Det ges även en allmän orientering om intersektionen mellan funktionsnedsättning och etnicitet. I några kurser har även handläggare på Arbetsförmedlingen medverkat.

Man kan konstatera att det finns ett stort behov av kompetensutveckling inom området andraspråkinläring och funktionsnedsättning. Kurserna har blivit väl mottagna och det har genererat positiva effekter. Ett exempel: Vuxenteamet, som är en stödfunktion inom Vuxenutbildning i Stockholms stads utbildningsförvaltning, rapporterar att en ökad förfrågan från sfi-lärare om studerande med behov av särskilt stöd ägt rum. Detta har medfört att Vuxenteamet planerar kompetensutvecklingsinsatser för lärare som möter andraspråksinlärare i sin undervisning.

I många kommuner gör man ingen koppling mellan andraspråksinläring och förekomsten av funktionsnedsättning. Tillspetsat kan man säga att vid andraspråksinläring finns det en antingen-eller-tänkande. Antingen har man förutsättningar för att lära sig svenska eller inte. Funktionsnedsättning finns inte med i bilden. Det gör att personer med funktionsnedsättning inte finns inom SFI-verksamheten. Som ett exempel på detta kan man citera en handläggare inom Viva kompetenscentrum i Umeå, som uppgav att personer med funktionsnedsättning inte finns i verksamheten (Viva kompetenscentrum samarbetar med Umeåregionens övriga kommuner så det är förvånansvärt att det inte fanns några studerande). Detta gör att när man uppmärksammar att det faktiskt finns studerande i verksamheten ökar efterfrågan på information och kunskap.

Detta innebär också att socialförvaltning och kommunalvuxenutbildning har svårt att inse att personer med synliga funktionsnedsättningar har förutsättningar att lära sig svenska. Och för personer med osynliga funktionsnedsättningar är det knappast någon som uppmärksammar deras behov av hjälpmedel och adekvata läromedel.

Vid omorganisationer är det lätt att gruppen personer med funktionsnedsättning och etnisk minoritetsbakgrund står i skymundan.

7.3 SAMSOL - Utveckling av Rinkeby handikappförening

Projektet *Utveckling av Rinkeby handikappförening – samsol* drevs med SIOS som huvudman under tiden 2006-2009. Samarbetspartner i projektet har varit HSO Stockholm, Rinkeby-Kista Handikappråd och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Målen för projektet var att i samverkan med handikapprörelsen i Stockholms stad utveckla en öppen organisationsform

som kan användas för olika former av medlemskap och samverkansformer; att utveckla metoder för att bryta det utanförskap som många av de personer med funktionsnedsättningar bosatta i Rinkeby befinner sig i och att förmedla information och kunskap om handikappolitiken.

Rinkeby handikappförenings idé var att arbeta över språk-, etnicitets-, ålders- och funktionsmässiga gränser. Det var dock svårt att arbeta i den organisatoriska form som Rinkeby handikappförening hade dvs. en förening vars medlemmar eller tilltänkt målgrupp hade skilda behov och intressen. Därför bestämde man sig inom projektet att arbeta behovsriktat, agera som spindeln i nätet och skapa möjligheter för olika aktörer att mötas och agera gemensamt. Projektet ändrade namn från *Utveckling av Rinkeby handikappförening* till *Samsol* som är en förkortning av "alla är vi samma under solen". Projektet identifierade språket som första steg mot trygghet och gemenskap och arbetet utvecklades i samarbete med etniska föreningar. Under projektets arbete har medvetenheten ökat inom HSO Stockholm om att olika metoder behöver utvecklas i syfte att hitta vägar och öppna dörrar för att främja etnisk mångfald inom handikapprörelsen. Etniska handikappföreningar har en viktig roll att spela i den processen. Sammantaget kan man konstatera att projektet har arbetat efter de uppsatta målen och i enlighet med projektplanen. De metoder som användes har visat sig vara framgångsrika för att få igång en dynamik kring frågan om etnicitet och funktionshinder i områden som Rinkeby och Kista. Information och kunskap om handikappolitiken har spridits på olika sätt. Ett nätverk verksamt i dessa områden är en variant av den öppna organisationsform som projektet skulle utveckla. Ytterligare ansträngningar behövs för att se om det går att utveckla detta vidare. I projektets arbete har det framgått att det tar tid att skapa tillit hos människor som är marginaliserade. Att utgå från de behov och förutsättningar som människor har, att möta människor i den situation de befinner sig i samt att arbeta med dem och inte för dem är ledtrådar som hjälper i denna uppgift.

7.4 Projekt Kvinnor, rasism och olika former av intolerans

Genom projektet *Kvinnor, rasism och intolerans* anordnas en seminarieserie under hösten 2009 och våren 2010. Under seminarierna tar man utifrån ett intersektionellt perspektiv på kön och etnicitet upp vardagsnära erfarenheter som belyser strukturella och institutionella faktorer som är relevanta för att bekämpa rasism och andra former av intolerans som islamofobi, afrofobi, antiziganism och homofobi. Syftet för projektet är att ta fram ett underlag för diskussion om hur dessa frågor kan införlivas i SIOS Handlingsplattform.

Under seminarierna kommer det att diskuteras hur dessa former av intolerans gestaltar sig på följande områden: arbetsliv och utbildning, bostadsmarknaden, hälso- och sjukvården och den offentliga sektorn. Bland SIOS medlemsförbund finns organisationer som representerar grupper och människor som är utsatta för islamofobi, afrofobi, antiziganism och homofobi. Dessa erfarenheter tas till vara i projektet.

SIOS kvinnokommitté utgör styrgruppen för projektet. Under hösten 2009 hade man ett planeringsmöte och ett seminarium om Arbetsliv och utbildning genomfördes den 5 december.

7.5 SIOS Mälardalen

Under året har verksamhet, efter förberedelse och anskaffning av resurser under 2008, kommit igång. I februari invigdes Demokratikontoret i Katrineholm varvid cirka 60 personer deltog. Demokratikontorets arbete har två huvudinriktningar: att främja likabehandling och förebygga och bekämpa diskriminering i enlighet med gällande lagstiftning samt att främja

mångfalden och demokratins utveckling. Verksamheten riktas mot alla invånare i regionen och utvecklades på två nivåer. På en nivå ger man kostnadsfritt stöd, rådgivning och information till enskilda. På den andra nivån arbetar man med att bilda opinion, informera och sprida kunskap om diskriminering och den lagstiftning som finns. Verksamheten vänder sig framför allt till organisationer, företag och myndigheter och är således av förebyggande karaktär.

Demokratikontorets verksamhet under 2009

Föreläsning om strukturell diskriminering - Omkring 20 personer deltog. Föreläsningarna om strukturell diskriminering handlade om lagar, föreskrifter och principer som har tillkommit för att förhindra diskriminering. *Öppet hus på Demokratikontoret* - Inför EU-valet hade Demokratikontoret Öppet hus. Demokratikontoret bjöd in medborgare för att visa upp sitt kontor och dess verksamhet och samtidigt ge information inför EU-valet. Den information som lämnades var opolitisk och byggde på den officiella informationen från Valmyndigheten. Faktablad hur man röstar fanns tillgängliga på 32 olika språk. Över 100 personer besökte kontoret under veckan.

Föreläsning om sexualitet, identitet och slöjor – i samarbete med Katrineholms kommun och Viadidakt anordnades seminarium på Kulturhuset Ängeln i Katrineholm. Föreläsningen berörde könsstämpning ur både ett enskilt och ur ett samhälleligt perspektiv. Afarernas hjälporganisation som har sitt säte i Nyköping, deltog i ett seminarium. Information och statistik - En presentationsfolder om Demokratikontorets verksamhet trycktes. Verksamheten har även uppmärksammats genom artiklar och notiser i bland annat i Katrineholms Kuriren. Vi har fört statistik på vilka som besöker Demokratikontoret i Katrineholm. Besökare har svarat på frågor om vad de bor, vad de är födda, deras ålder, om de arbetar, studerar, har annan sysselsättning eller söker arbete samt om de fick den hjälp de sökte. Antalet besökare var 150 personer. *Andra viktiga händelser på demokratikontoret* - Internationella kvinnodagen (mars), Internationella Romadagen (april) firades. Kontoret hade två praktikplatser under 2009.

SIOS Mälardalens verksamhet under 2009

Möte med fyra länsstyrelser - Under april och maj genomfördes möte med fyra länsstyrelser: Södermanland, Östergötland, Västmanland och Örebro län. Syftet med dessa möten var att undersöka möjligheterna för verksamhetsutveckling och för att få finansiellt stöd för SIOS Mälardalen i länen. *Projektet Fogelsta Akademi* - Under hösten har SIOS Mälardalen varit aktör och rådgivare i referensgruppen där Viadidakt (Förvaltningen för integration och arbetsmarknaden i Katrineholms och Vingåkers kommun) har drivit projekt för kvinnor med etnisk minoritetsbakgrund, ”Fogelsta Akademi”. Syfte med projektet var att stärka kvinnornas ställning i samhället. *Möten med RAR* - Samordningsförbundet RAR (rehabilitera och aktivera med gemensamma resurser) Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sörmlands regionförbund och nio kommuner i Södermanland i syfte att starta samverkan och olika projekt. Projektet ”Lika värde och lika rätt” - I november fick SIOS Mälardalen 250 000 kronor från Ungdomsstyrelsen för att driva ett ettårigt projekt ”Lika värde och lika rätt”.

Avslutningsvis: Utvecklingen av verksamheten i Demokratikontoret har varit tillfredsställande och SIOS Mälardalen har bildats och utvecklats. Samtidigt måste vi konstatera att den största frågan som återstår att lösa är finansieringen. Trots goda intentioner och signaler från berörda instanser har det varit svårt att få medel för att driva verksamheten. Mycket tid och kraft går åt till det.

7.8 Spridning av rapporter

Vi har fortsatt att sprida tryckta rapporter från olika projekt (senast konsument) som avslutats samt böckerna *På väg in* och *Vi är alla unika och ändå mer lika än vi tror*.

8. Ekonomi/Finansiering

Ekonomi

Som vanligt är situationen när det gäller ekonomiskt stöd både till SIOS och förbunden ohållbar. Missnöjet med bidragshandlingen i synnerhet samt bristen på förståelse hos ansvarigt departement och minister har förts fram. En starkare ekonomisk bas i form av högre grundbidrag skulle ge SIOS och förbunden större handlingsutrymme och möjlighet att vara en självständig aktör och delta i de olika processer som startats i samband med dialogen och överenskommelsen mellan regeringen och den ideella sektorn inom olika områden. Initiativ att förändra situationen både när det gäller stödet (skrivelse till och dialog med US) och förbereda start av olika åtgärder när det gäller samordning och utveckling av infrastrukturen (medlemsregister) har kommit igång.

Ekonomihanteringen

Den ekonomiska hanteringen av SIOS ekonomi har fungerat tillfredställande. Utifrån arbetsfördelningen mellan ekonomiansvarig, ansvarig på kansliet samt ekonomiassistenten har man kunnat ta fram rapporter i tid och på så sätt möjliggjort uppföljning i VU och inom projekten. För att säkra rutiner och egen kontroll har man haft kontinuerlig dialog med SIOS revisorer. Kvartalsvisa rapporter med analys och uppföljning har presenterats till styrelsen. Trots det ekonomiska läget har vi stött några kampanjer (bidrag) som Hem och Skola och RHS:s kampanj Rökfri – Ungdom.

SIOS infrastruktur

Samarbetet med Folksam har utvecklats och dialog kring framtida samarbete och avtal som skulle kunna gagna både förbunden och medlemmarna enskilt har fortsatt. Folksam har utöver avtalet om informationsinsatser även stött flera förbund direkt och SIOS i samband med olika större aktiviteter. Några av förbunden har gjort bra insatser och fått genomslag hos medlemmar medan några saknar eget avtal. Även samarbete med Begravningsförbundet har kommit i gång i syfte att starta gemensamt projekt och långsiktig samverkan med förbunden kring begravningsfrågor och försäkringar.

9. Kansli

Under året har SIOS haft 11 anställda (8,5 årsarbetstid). En organisationssekreterare (kansliansvarig) och en verksamhetssekreterare – projektledare "Vuxna.." på heltid, kanslist (halvtid/lönebidrag) samt ekonomiassistent (halvtid/lönebidrag). Antidiskrimineringsbyråerna (Stockholm/Stockholm Syd) har två projektledare (halvtid var), två assistenter (halvtid var) och en jurist på heltid. SAMSOL har en projektledare och en projektassistent på heltid (tom augusti). En projektledare för SIOS Mälardalen. En arkivarie (lönebidrag) på heltid. Tjänster för data support/service har arvoderats.

De anställda omfattas av kollektivavtal som följts till fullo. Utöver avtalet (styrelsebeslut) främjas de anställda med möjlighet till kompetensutveckling och stöd till friskvård. Kansliet

har förutom ordinarie uppgifter även slutfört SAMSOL projektet. Beslut om att se över när det gäller kansliets utskick så att pappershantering minskats till förmån för e-post utskick har verkställts.

10. Årsredovisning

SIOS grundverksamhet och en del kansliresurser finansieras genom organisationsbidraget, tillfälliga intäkter, administrations- och medlemsavgifterna. Övrig och all projektverksamhet finansieras genom riktade projektmedel från olika bidragsgivare. Årsredovisningen och revisionsberättelsen följer.